

Circulaire economie vereist doorbreken van vicieuze cirkel

Om een nieuwe, circulaire onderneming van de grond te krijgen is financiering onmisbaar. Precies daarin zit voor veel initiatieven de moeilijkheid, aldus Lucas Geusebroek.

Lucas Geusebroek

"Er is een intensivering van beleid nodig om in 2050 volledig circulair te zijn", concludeert het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in zijn eerste [Integrale Circulaire Economie Rapportage 2021](#). Het PBL beschrijft samen met zeven andere kennisinstellingen de haalbaarheid van deze ambitie. De publicatie bevat veel leerzame informatie, maar opvallend is datgene wat er (bijna) niet in staat. In de 258 pagina's komt het woord 'financiering' maar één keer voor. Aangezien veel aandacht gaat naar obstakels en prikkels in de transitie naar een circulaire economie, is dat opmerkelijk.

Om een nieuwe, circulaire onderneming van de grond te krijgen is financiering onmisbaar. Precies daarin zit voor veel initiatieven de moeilijkheid, zoals een ondernemer [in het FD](#) van 22 januari 2021 treffend beschrijft: "De technieken zijn bewezen, de businesscase is rond (...) Alleen met de financiering wil het niet vloten. De fabriek kost minimaal € 50 mln en financiers willen graag garanties. Die kan de start-up niet geven." De klassieke kip-ei situatie: zonder bewezen businessmodel geen financiering en zonder financiering geen bewezen businessmodel. Hoe kunnen we deze vicieuze cirkel doorbreken?

Natuurlijk heeft niet elk circulair ondernemersplan evenveel kans van slagen. Maar binnen een lineair economisch systeem begint zo'n plan per definitie op achterstand, ten opzichte van bedrijfsactiviteiten die ons meer vertrouwd zijn. Activiteiten waarvan meer ervaringsgegevens bekend zijn en die zich al lang tot een 'volwassen markt' hebben kunnen ontwikkelen.

Wat kunnen we hieraan doen? Het antwoord klinkt door in een andere observatie van het PBL: "Het aantal wetenschappelijke publicaties over de circulaire economie is zowel internationaal als in Nederland toegenomen, vooral vanuit technische disciplines. Er is vooralsnog minder aandacht voor vragen als: Hoe zet je een succesvol circulair businessmodel op?"

Coalitie

Hier ligt dus een belangrijke sleutel, waarbij financiële expertise een cruciale rol vervult. Om die reden is in 2019 de [Coalitie Circulaire Accounting](#) opgericht door de NBA en Circle Economy. Een coalitie waarin zij samen met bankiers, juristen en andere experts case-studies uitdiepen, mede gesteund door Invest-NL. Zoals *Product-as-a-Service*, waarbij de producent verantwoordelijk blijft voor - en eigenaar van - zijn product en materialen (in deze coalitie toegepast door wegen- en gevelbouwers). Welk model er ook wordt gekozen: het doel is dat grondstoffen zo langdurig en hoogwaardig mogelijk worden (her)gebruikt. Dat bereiken we door het slimmer benutten van rest- en afvalstromen, maar vooral ook door onderhoud, reparatie en (modulair) ontwerpen voor een lange levensduur.

De ondernemer in het FD-artikel doet een duidelijke oproep. "Hij hoopt vooral dat er snel iets gaat gebeuren, dat er meer fondsen beschikbaar komen voor de validatie van bedrijfsmodellen bijvoorbeeld. 'Begrijp me niet verkeerd, we hebben veel medestanders (...) Maar uiteindelijk hebben we gewoon financiering nodig.'" Vanwege bestaande regelgeving "komen product-als-dienstbedrijven als relatief financieel ongezond uit de screening van kredietverstrekkers", zo staat in de PBL-rapportage. Accountants en met name financials zijn in de positie om aan een moderne validatie van die businessmodellen een waardevolle bijdrage te leveren. Daarvoor is vereist dat zij thuis zijn in de principes van de circulaire economie, in de hindernissen en kansen op weg naar 2050.

Dit begint met de erkenning dat we ons bevinden aan het begin van een transitie, waar circulaire bedrijfsmodellen oplossingen bieden voor *take-make-waste* risico's die vaak nog te weinig (financieel) worden onderkend. Voor een gelijk speelveld zijn nieuwe spelregels noodzakelijk, zoals een eerlijke beprijzing en transparante rapportage van de maatschappelijke en ecologische kosten (*externalities*) van onze lineaire manier van produceren en consumeren. Pas dan is een faire en complete risicobeoordeling mogelijk en wordt de meervoudige, lange termijn waardecreatie inzichtelijk, waardoor financiering dichterbij komt.

Op 1 februari start voor de zesde keer de [Week van de Circulaire Economie](#). Voor iedere organisatie, individu en professe een goed moment om frisse ideeën op te doen en om stil te staan bij de vraag: ben ik onderdeel van het probleem, of van de oplossing?

Deel dit artikel

f in

Lucas Geusebroek is beleidsmedewerker Beroep & Maatschappij bij de NBA.

GERELATEERD

NIEUWS | 05 mei 2021

CO2-uitstoot grote bedrijven fors gedaald in coronajaar 2020

De CO2-uitstoot van grote bedrijven is in coronajaar 2020 fors gedaald. Volgens de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) gaat het om een afname van 11,5 procent vergeleken... →

NIEUWS | 23 april 2021

EU-bank geeft 3,4 miljard euro uit voor verduurzaming

De Europese Investeringsbank (EIB) steekt 3,4 miljard euro in de verduurzaming van economieën en het herstel van de coronacrisis. Het geld gaat onder andere naar... →

NIEUWS | 15 april 2021

'Europese afspraken over recyclen moeten wereldwijd gelden'

Afspraken die zijn gemaakt in de Europese Green Deal over het verplicht hergebruik van materialen, moeten wereldwijd gaan gelden. →

NIEUWS | 13 april 2021

Kamervragen over oordeel EY klimaatdoelstellingen Shell

Kamerlid Renske Leijten (SP) heeft vragen ingediend bij de minister van Economische Zaken en Klimaat naar aanleiding van de berichtgeving over het oordeel van EY... →

NIEUWS | 09 april 2021

EY oogst lof met oordeel over klimaatdoelstellingen Shell

Dat EY in de controleverklaring bij het jaarverslag van Shell kritisch is op de ronkende taal over de klimaatdoelstellingen van het energieconcern, is de media niet... →
